

jenaj: "Al Sinjoro Prezidanto de la Orienta Respubliko de Orienta Urugvajo, José Battle y Ordoñez, omaĝo de la Aŭtoro"¹⁷.

Li direktis la gazeton El Liberal de 1908 ĝis septembro 1910. En Urugvajo li publikigis artikolojn en defendo de ekstergeedzaj infanoj, favore al laika edukado kaj la apartigo de Eklezio kaj Ŝtato. Li ankaŭ laboris kiel instruisto en laikaj lernejoj. La Eklezio minacis kun la puno de ekskomunikado tiujn kiuj ĉeestis ŝiajn konferencojn kaj agojn de la Asocio, kiun ŝi fondis, de Liberalaj Sinjorinoj. Ni ne scias la precizan daton de la eksedziĝo de Belén de Sárraga, sed ni scias, ke ŝi loĝis en Montevideo akompanita kaj vojaĝanta kun framasonisto Luis Porta Bernabé¹⁸ aŭtoro de teatraĵo nomita Recompensa: dramo en tri aktoj kaj kies ĉeesto farus. Ŝiajn politikajn malamikojn ili traktus ŝin kiel "eksedziĝintan kaj adultan."

Urugvaja prezidento José Pablo Torcuato Battle y Ordoñez (1856-1929) studis kaj vojaĝis en Hispanio en la 1880-aj jaroj. Liberpensuloj kaj framasonoj devis havi reciprokajn amikecojn. Post lia restado en Urugvajo, Sárraga komencis sian ŝajne individuan propagandkarieron. Preskaŭ neniu el liaj framasonaj kontaktoj kaŝis lian membrecon en la framasonorganizo, tio inkludis ĉion de President Battle ĝis la hispanaj Respublikanaj Masonistoj kun kiu li vivus en sia fina ripozejo en Meksiko. Kompreneble, framasonismo mem estis kontraŭklerikala ĉar la eklezio malpermesis framasonismon.

Sárraga plenumas sian laboron kun la intenco konsciigi la popolon, sian publikon kaj la publikon de siaj paroladoj kaj de siaj legantoj, pri la graveco de la divido de la Ŝtato kaj la Katolika Eklezio, de la edukado por ĉiuj kaj ĉefe de la gravecon de la sciencoj kaj de la edukado de virinoj por ke ili povu eduki la etajn liberpensulojn por defendi siajn rajtojn. Dum ŝia restado en Urugvajo, ŝi vojaĝis tra Latin-Ameriko kaj promociis la fundamentojn de laikaj lernejoj, laboristaj asocioj kaj virinaj asocioj. Prezidanto Battle y Ordoñez, siavice, plibonigis la laborrajtojn de laboristoj, protektante infanojn malpermesante al tiuj sub 13 jaroj labori kaj ke junuloj ĝis 19 jaroj havis limigitan labortagon. Unu tago da ripozo estis donita por ĉiu kvar laborita kaj maksimume 48 horoj estis laboritaj. La urugvaja registaro kompensis laborakcidentojn, maldungojn kaj donis maljunulpensiojn en la aĝo de 65 aŭ handikapo. Ekzistis ankaŭ eksedziĝa leĝo, kiu sufiĉis kun la sola volo de la virino. Ni pensas, ke tiu ĉi eksedziĝa leĝo estis ligita al tiu, de kiu Belén de Sárraga eksedziĝis de Emilio Ferrero Balaguer, la versioj varias ĉu ŝi iris kun li al Urugvajo sed kion ni scias estas ke ŝia partopreno en la kongreso de Liberpensuloj en Bonaero estis decida esti informita pri la situacio en Kostariko kaj Urugvajo, la du ŝtatoj en kiuj la Eklezio havis la plej malgrandan influon. En 1908 li komencis direkti la gazeton El liberal (1908-1910) en Montevideo, publikigante artikolojn en defendo de ekstergeedzaj infanoj, favore al laika edukado kaj pri la divido de Eklezio kaj Ŝtato. Ŝi anoncis la tutan programon de la I Virina Kongreso de Virinoj de Bonaero en 1910 en la gazeto de

¹⁷ Belén de Sárraga, Klerikismo en Ameriko (Lisbono: Editorial Lux, 1915 [citita la 15-an de januaro 2013]): havebla ĉe http://archive.org/details/MN5009ucmf_4

¹⁸ Luis Porta Bernabé estas menciita en la Oficiala Gazeto de la Hispana Granda Oriento de Madrido la 30-an de majo 1908 kiel delikta masonisto de la ibera loĝio (p. 86).

Montevideo. Li ankaŭ daŭre instruis en laikaj lernejoj. La Urugvaja Eklezio minacis ekskomuniki tiujn, kiuj ĉeestis liajn multajn paroladojn. Antivilo rakontas al ni, kiel li estas akuzata en Montevideo pri organizado de malĉastaj mitingoj kaj bankedoj, kiuj konsistis el okazigo de kradrostoj sur la placo antaŭ la Montevideo-katedralo vendrede de la Sankta Semajno¹⁹.

Argentino

En 1910 ŝi okupis la postenon de membro en la Unua Internacia Virina Kongreso de la Argentina Respubliko. Tiu ĉi Kongreso estis organizita de la Centro de Universitarias Argentinas, la Ina Socialisma Centro, la Feminisma Centro kaj la Liga de Mujeres Librepensadoras. Pluraj el la partoprenantoj estis intelektuloj proksimaj al socialismo kaj framasonismo kaj havis universitatajn diplomojn, precipe en medicino kaj juro. En ĉi tiu kongreso estis kvalifikita, ke la deziro al egaleco ne kunportis la batalon inter la seksoj.²⁰ Tie kunvenis Belén de Sárraga kaj proponis sufragismon al Alicia Moreau Justo, kaj ankaŭ ĉeestinta María Espidola, parolis pri la batalo por virina egaleco, Eksedziĝo, la rajto je laikaj lernejoj kaj pacifismo estis apogitaj. La Kongreso proklamis:

Ĉiuj virinoj de la mondo devas kuniĝi por labori por universala paco kaj por ke la principo de arbitracio aplikiĝu al internaciaj aferoj same kiel al tiuj, kiuj povus esti defiitaj, ĉefe influante ke ili povus esti defiitaj, influante ĉefe por ke la edukado de infanoj estu. orientita tiusence.

Sárraga intervenas kaj deklaras, ke en Eŭropo ekzistas asocioj favoraj al universala paco kaj arbitracio kaj ke li volas la samon por Ameriko.²¹ La sociologo Dora Barrancos, prologo de la volumo, kiu kunigas la protokolojn de la I Virina Kongreso, asertas, ke en multaj Latin-amerikaj landoj estis proksima rilato inter feministoj kaj framasonoj.

La Internacia Kongreso de 1910 instigintus lin daŭrigi vojaĝi kaj prelegi tra Latin-Ameriko. Li estis en San-Paŭlo kaj Rio-de-Ĵanejro en 1911, ekzemple, ĝis li ekloĝis en Argentino de 1915 ĝis 1921.

Estis dum lia restado en Argentino en 1915 ke Sárraga eniris la Miksitajn Framasonan Ordon kie li estis parto de la Reganta Konsilio de la Argentina Federacio. Lacalzada klarigas al ni la miksitajn ordojn, kie virinoj okupis lokon dependan de viroj. Ili ne povis renkontiĝi sen la oficiala ĉeesto de la vira loĝio ĝis, fine de la 19-a jarcento, la sufrageto María Deraismes fondis El Derecho Humano, miksitajn loĝiojn en kiu viroj kaj virinoj partoprenis sur egala bazo. Virinoj ankoraŭ ne havis la voĉdonrajton agnoskita, sed en la loĝioj ili povis okupi ajnan oficon.

María Deraismes estas la unua granda instruisto pri Homaj Rajtoj. Sed estis ne malmultaj polemikoj kiujn la feminisma aktivulino Belén de Sárraga vekis en la kampo de la framasonismo,

¹⁹ Julia Antivilo Peña, Kroniko de Liberecana Kirlvento en Latin-Ameriko. Belen de Sarraga (1906-1950). Vojaĝantoj inter du mondoj (Lima: CEHMAL, 2011), 414.

²⁰ Campos, "Belén de Sárraga", 25.

²¹ Campos, "Belén de Sárraga", 21.

kiel en ĉiuj lokoj, kiujn ŝi frekventis, fine forpelita el la institucio pro iuj impetaj decidoj.

Tiu elpelo ŝuldiĝis al la fakto ke Sárraga apogis la prezidantecon de Luis Parrogado sen ke li havu la aprobon de la Granda Oriento de Francio kaj lia antaŭulo estis el Argentino. Lacalzada finas ke tiu eraro influus lin aposteriore:

La "mallerteco", ŝajnas esti la taŭga termino, de Belén de Sárraga, Justicia, grado 33, detranĉis la eblecon, ke ĉe ŝia reveno al Hispanio estus ŝi, kiu povus kontribui doni unuan fajron de lumo. por miksitaj framasonismo. , en la sama orbito de la internacia reto pour [sic] Le Droit des Femmes , antaŭenigita fare de María

Desraismes, kiu fine de la 19-a jarcento jam havis -almenaŭ- du ligilojn en Hispanio: unu el la Asocio por Edukado de Virinoj kaj alia el la libera penso, en kiu Belén de Sárraga ne estis fremda; kvankam estas ankaŭ vero, ke Justeco ankaŭ havis aliajn fortajn teozofiajn ligilojn aldonitajn²²

Ni scias, ke baldaŭ antaŭ iri al Meksiko en 1921, ŝi laboris kiel direktoro de normala lernejo en 1920. Povas esti ke, krom kontraŭklerikalismo, estis federacia ideologio kiu aldonis specialan alvokon al ŝia invito al Meksiko en 1921 labori. kiel propagandisto por la revolucia registaro.

Meksiko

Belén de Sárraga jam estis en Meksiko en 1912 post kelkaj tagoj ĉe la Liberpensantaj Festivaloj, invitita por prelegi de la framasonaj loĝoj. Tiutempe li renkontis Rogelio Fernández Güell (1883-1918) el Kostariko kaj la meksikanon Francisco Madero (1873-1913).

En 1921 ŝi estis invitita reen al Meksiko fare de la revolucia registaro kiu lastatempe ĉesis batali kaj volis rekonstrui la landon kun respublikana kaj liberpensa ideologio. Sárraga alvenis sub la prezidanteco de Álvaro Obregón (1880-1928) kaj tiu de Plutarco Calles (1877-1945), en tempo de malrapida ekonomia reakiro, post la armita konfrontiĝo de la revolucio. Komence, Belén Sárraga kunlaboris kun la administrado de Felipe Carrillo Puerto (1872-1924) en Jukatano sed li mortis en 1924.

Post la murdo de Carrillo, Sárraga ĉesis labori en Jukatano kaj oficiale dediĉis sin al propagandista laboro. Ŝi ne estis la sola propagandisto (ĉar Bustamante mencias Varga Vila kiel alian propagandiston pagita de la revolucia registaro) ŝi faris prelegojn tra la tuta lando en teatroj kaj en gala vesto por doni impreson de ekzotismo. Ĉi tiu parto de la vivo de Belén de Sárraga devis esti sufiĉe ŝika. Ili diras al ni, ke ĝi estis tempo de "postrevolucia" eŭforio. Li volis montri, ke Meksiko estis la komenco de la latinamerika transformo. Bustamante klarigas al ni, ke liaj pakitaj agadoj permesis al li ekloĝi komforte en Meksikurbo.

Framasonismo kaj ĝiaj liberpensaj tekstoj ofertis spacojn por politika konverĝo por intelektuloj. Sekvante la gvidliniojn lernitajn en Hispanio, Sárraga kreas la

²² Lacalzada de Mateo, La Miksitaj Fundamento en Framasonismo. Homa Juro en Hispanio (1893-1963) (Zaragozo: María Deraiismes Foundation, 2007), 97.

FAM, la Antiklerikala Federacio de Meksiko. Li fondis la revuon Rumbos Nuevos, kiu estis publikigita de 1923 ĝis 1928. Ĝi estis konsciiga aparato por liberpensuloj, masonistoj kaj intelektuloj de la tempo, sponsorita fare de la revolucia registaro. Tiu sama registaro ankaŭ kreis en 1918 la Regional Mexican Workers' Confederation (CROM) kiu centralizis rilatojn inter grupoj de laboristoj kaj la ŝtato. La socialistoj kaj komunistoj kontraŭstaris ĉi tiun intervenon. Tamen la intervenisma politiko de la CROM distancigis multajn intelektulojn, kiuj komence estis favoraj al la revolucio. La murpentrajistoj Diego Rivera, José Orozco kaj Daniel Alfaró Siqueiros iom post iom distanciĝis de la registaro. La CROM provis anstataŭigi la sindikatojn en la intertraktadoj de la kamparanoj kaj la laboristoj, ili ankaŭ faris misuzojn kaj ekskludis la socialistojn kaj komunistojn de siaj intertraktadoj.

Liberpensado estis la ideologio de la FAM kiu permesis al ili rilati al aliaj intelektaj grupoj kritikaj de kaj la oficialaj "reakciaj" registaroj kaj la formoj de interveno aŭ malobservo de nacia suvereneco. Ĉiuj sociaj grupoj sopiris aparteni al hegemonia avangardo kiu donis homan liberecon. Kiel ni jam scias, la kontraŭklerikala movado estis rezulto de internaciaj debatoj kaj kongresoj.

Manuel Santillán Geológé estis unu el liaj kunlaborantoj, kiu pliiĝis la nombron da membroj de la FAM. Multaj el liaj kunlaborantoj estis ankaŭ instruistoj. La statutoj de la FAM estis la sekvantaj:

1. Donu vivon al la reformaj leĝoj.
2. Liberigu la sklavan kamparanon.
3. Disvolvi sciencajn esplorkunlaborojn

23

La FAM konsistis el registaranoj: 25 intelektuloj, 23 viroj, du virinoj kaj 50 partneroj. Tiuj ĉi du kunlaborantoj estis la sufragetoj: María Jesús Ortiz de Iñiaguez kaj la voĉa María de los Ángeles Viuda de Jiménez apartenantaj al la frata Klubo "hijas de Cuauhtemoc", ŝi estis la sekretario de koncerna organizo en 1911-14. Sárraga recurris al reto de ideologiaj aliancanoj en la framasonaj loĝioj kaj por-revoluciaj liberalaj grupoj kiuj formis kompleksan reton kun gamo da ideoj. Intelektuloj kun pensoj similaj al ŝiaj kunhavis la revolucionan ideon ŝanĝi la individuajn pensmanierojn surbaze de novaj formoj de socia taksado. La valoroj, kiuj trapenetris la intelektan imagon de Sárraga, estis la valoroj kontraŭaj al tradiciaj valoroj. Ĉi tiu kredo, ke kun eŭforio estis opiniita necesa por la struktura ŝanĝo de Latin-Ameriko.

²³ Fakte, en ĉiuj gazetoj, kiujn Belén de Sárraga direktis, estis ĉiam novaĵoj kaj artikoloj de scienca naturo. Tio povas ŝuldiĝi kaj al liaj liberpensaj ideoj kaj al liaj medicinaj studoj komencitaj sed nefinitaj en Barcelono. Josep Lluís Barona, La scienco kaj la laborista movado en Hispanio (1875-1939), kiu studas la Liberan Konsciencon inter aliaj tiamaj gazetoj [citita la 15-an de januaro 2013]: havebla ĉe <http://www.ihmc.uv-csic.es/documentos/publicaciones/b5bf32.pdf>

²⁴ Elvira Hernández Carballido kaj Sandra Flores Guevara, Ĉeesto kaj ina partopreno en la gazetoj de la Meksika Revolucio [citita la 15-an de januaro 2013]: havebla ĉe <http://contenidosabiertos.academica.mx/jspui/bitstream/987654321/55/1/Presencia%20feminine%20jurnalismo.pdf>

La sekretario de la organizo havis framasongradon: Gaudencio Barragán. Pluraj venkaj gvidantoj de la revolucio apartenis al registaraj strukturoj kaj publikigis sian membrecon de framasonismo. La framasonoj de la 1920-aj jaroj establis oficialajn retojn por aliro al ŝtatofico ene de la revolucia burokratia aparato.

Ili publike intervenis en edukado, politiko kaj estis rekonitaj pro sia socia altruismo kaj la publikaj ceremonioj kiujn ili organizis honore al Benito Juárez.

La publiko de la FAM nerekte kaj de la revuo Rumbos Nuevos estis la armeaj KROMISTOJ, studentoj, burokratoj kaj oficialaj politikistoj. La retoj formitaj fare de Belén de Sárraga reklamis kontraŭklerikalajn iniciatojn. En la nomo de la konstitucio, li postulis la malpermeson kaj disfalon de ĉiuj katolikaj organizoj. La prezidantoj bruligis sanktulojn kaj detruis altarojn kaj populariĝis insultoj al la pastraro. Kreante la FAM, liberpensu unuigus intelektulojn kaj rondojn de ideaj socioj en naciaj kaj internaciaj spacoj por alfronti komunan malamikon vizaĝo al vizaĝo: la Katolika Eklezio.

La Antiklerikala Federacio en 1924 kun Belén de Sárraga kiel honora prezidanto, petis la elpelon de la nuncio Filippi akuzita je malobservo de la leĝoj por esti partopreninta, esti eksterlandano, en politika ago kaj por pelado de la popolo al ribelo kontraŭ la paca popolo.

Li iĝas Filippi, la delegito de la papo, forpelita, akuzante lin je esti eksterlanda spiono. La streĉiteco inter la kontraŭklerikalaj kaj klerikalaj frakcioj atingis sian kulminon kiam armita konfrontiĝo ekis nomita la Cistera Milito (1926-1929).

Bustamante²⁵ skribas: "Ĝi estis la plej granda atesto pri la fiasko de la "malfanatiga" politiko de la antaŭaj dek jaroj, kiun nia eminenta oratoro defendis.

Bustamante ankaŭ klarigas ke antiklerikalismo estis komence kritika intelekta kulturo kiu iom post iom disetendiĝis por formi intelektajn, politikajn kaj sociajn retojn. La intelekta antiklerikala elito (framasonoj, protestantoj, spiritistoj) dividis aron de kontraŭaŭtoritataj moralaj valoroj reprezentitaj en civitaj sintenoj. Ili vidis la pastraron kiel aliancano de Porfirio Díaz kaj Victoriano de La Huerta.

En pluraj ŝtatoj de la Respubliko ili forpelis pastrojn. Ili prirabis konfesejojn kaj fermis preĝejojn. Katolikaj lernejoj estis malpermesitaj kaj la nomoj de la stratoj estis ŝanĝitaj.

La eklezio estis malpatriota ĉar ĝi provis restarigi sian potencon super burĝa potenco.

Ĝi ankaŭ estis konsiderita obskurantisma ĉar ĝi mallumigis la konsciencojn de infanoj, virinoj kaj idilioj, kiuj distordis la spiriton, kreskigis analfabetecon kaj superstiĉojn.

Laŭ la logiko de Sárraga, Obregón kaj Calles estis legitimaj reprezentantoj ĉar ili interkonsentis kun la socio per la konstitucio de 1917, konsiderata la plej revolucia konstitucio en la tuta Latin-Ameriko: "ŝajnis ke ĉi-okaze ili trovis en la transiro en Meksiko, la panaceo, la pinto de la socia evoluo"²⁶

Sárraga konstruis noblan kaj heroan bildon de Madero, Obregón kaj Calles as

²⁵ Josué Bustamante González, "Rumbos Nuevos: Antiklerikalismo kiel instrumento de nacia identeco en Meksiko, 1923-1928" (Magistra Tezo en Sociaj Sciencoj, Universidad Veracruzana, México, 2012 [citita sur 15 <http://cdigital.uv.mx/bitstream/123456789/31713/1/bustamantegonzalezjosue.pdf> de januaro de 2013]): disponebla en

²⁶ Antivilo Peña, Kroniko de Liberecana Whirlwind en Latin-Ameriko, 417.